

Volba práva

Z formulace, "právní vztahy neupravené touto smlouvou se řídí obchodním zákoníkem a příslušnými ustanoveními občanského zákoníku" nelze bez dalšího dovodit, že se celý závazkový vztah bude řídit obchodním zákoníkem.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 3356/2009, ze dne 25.11.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce Ing. V. H., zastoupeného JUDr. T. D., advokátem, proti žalovanému J. A., zastoupenému Mgr. M. P., advokátem, o zaplacení 222 560,50 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Náchodě pod sp. zn. 10 C 197/2007, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. dubna 2009, č.j. 38 Co 49/2009-257, tak, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. dubna 2009, č.j. 38 Co 49/2009-257, a rozsudek Okresního soudu v Náchodě ze dne 14. ledna 2009, č.j. 10 C 197/2007-226, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 22. ledna 2009, č.j. 10 C 197/2007-233, ve výroku I. a II. se zrušují, a věc se v tomto rozsahu vrací Okresnímu soudu v Náchodě k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 23. dubna 2009, č.j. 38 Co 49/2009-257, potvrdil rozsudek Okresního soudu v Náchodě ze dne 14. ledna 2009, č.j. 10 C 197/2007-226, ve výrocih I. a II., jimiž byla zamítnuta žaloba na zaplacení 222 560,50 Kč s příslušenstvím a rozhodnuto o náhradě nákladů řízení; zároveň rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Výrok III. rozsudku soudu prvního stupně, ve znění doplňujícího usnesení, nebyl odvoláním dotčen a nabyl samostatně právní moci.

Odvolací soud, stejně jako soud prvního stupně, vyšel ze závěru, že žalobce, jako zhotovitel, se podle smlouvy o dílo ze dne 29.4.2005 zavázal pro žalovaného, jako objednatele, provést zateplení fasády a výměnu oken včetně okenních parapetů na rodinném domě žalovaného za celkovou cenu díla 463 746 Kč včetně DPH. Oba soudy z obsahu ujednání v čl. IX. předmětné smlouvy dovodily, že účastníci uzavřeli uvedenou smlouvu podle § 536 odst. 1 obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“). Ve smlouvě si účastníci dále sjednali splatnost ceny díla, a to po bezvadném provedení díla a jeho protokolárním předání žalobcem a převzetí žalovaným. Dokončení díla bylo dohodnuto na 15.7.2005. V uvedený den byla protokolárně předána a převzata jen část díla - výměna oken včetně okenních parapetů. Za tuto dokončenou část díla objednatel zaplatil žalobcem vyúčtovanou částku 244 384 Kč. Účastníci si písemným dodatkem ke smlouvě o dílo dne 19.7.2005 změnili datum provedení zbytku části díla (zateplení fasády) na 15.8.2005. Tato část díla nebyla objednatelem pro namítané vady díla převzata. Oba soudy dospěly k závěru, že nenastala splatnost části díla - zateplení fasády, jestliže tato část díla nebyla provedena bezvadně a nedošlo k jejímu protokolárnímu předání a převzetí ve smyslu § 554 odst. 1 obch. zák.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost dovozuje z § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). Dovolává se nesprávného právního posouzení věci ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. a s odkazem na § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. dovolacího důvodu, kterým lze namítat, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Dovolatel má za to, že odvolací soud, stejně jako soud prvního stupně, nesprávně posoudil vztah mezi účastníky jako obchodněprávní a v rozporu s hmotným právem posuzoval smlouvu o dílo podle § 536 a násl. obch. zák. Je přesvědčen, že v dané věci mělo být aplikováno ustanovení § 631 a násl. občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“) o smlouvě o dílo.

Dále žalobce namítá, že pokud odvolací soud dospěl k závěru, že dílo v části (zateplení fasády) vykazuje vady, neměl žalobu v této části zamítnout, nýbrž měl podle skutkových tvrzení v žalobě posoudit věc podle ustanovení o bezdůvodném obohacení ve smyslu § 451 a násl. obč. zák. Poukazuje na znalecký posudek, jímž bylo prokázáno, že tato část díla, resp. zateplení fasády, nevykazovalo funkční vady, ale pouze o vady estetické. Podle dovolatele žalovaný užíváním této části díla, které nezaplatil, získal na úkor žalobce majetkový prospěch.

Dovolatel navrhl, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k dovolání navrhl jeho odmítnutí, neboť se domnívá, že v dovolání nebyla nastolena žádná otázka zásadního právního významu. Nesouhlasí s tím, že by skutková tvrzení v žalobě umožnila soudu posoudit věc podle ustanovení o bezdůvodném obohacení. Žalobce založil svůj žalobní návrh na platně uzavřené smlouvě o dílo, nikoliv na tvrzeních o bezsmluvním plnění. Poukazuje rovněž na to, že ač dovolatel s odkazem na § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. namítá, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, neuvedl, v čem konkrétní vadu řízení spatřuje. Za nepatřičnou považuje i námitku dovolatele mířící do hodnocení skutkových zjištění odvolacím soudem.

Podle článku II. bodu 12 zákona č. [7/2009](#) Sb., obsahujícího přechodná ustanovení k novele občanského soudního řádu provedené tímto zákonem, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vyhlášeným (vydaným) přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. před 1.7.2009) se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů. S ohledem na den, kdy bylo vydáno rozhodnutí odvolacího soudu (23.4.2009), bylo tedy v řízení o dovolání postupováno podle občanského soudního řádu ve znění před novelou provedenou zákonem č. [7/2009](#) Sb. (dále opět jen „o. s. ř.“).

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jako soud dovolací (§ 10a zákona o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 240 odst. 1 o. s. ř. k tomu oprávněnou osobou (žalobcem) řádně zastoupenou advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), se zabýval nejdříve otázkou, zda je dovolání v dané věci přípustné.

Podle ustanovení § 236 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Podle § 237 odst. 1 o. s. ř. je dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu,

- a) jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé,
- b) jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil,
- c) jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

V dané věci není dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., je-li napadán potvrzující výrok rozsudku odvolacího soudu ve věci samé. Dovolání není přípustné ani podle § 237 odst. 1 písm.

b) o. s. ř., neboť soud prvního stupně rozhodl v posuzované věci jediným rozsudkem.

Zbývá tedy posoudit, zda rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam a je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř. má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem. Předpokladem je, že řešení právní otázky mělo pro rozhodnutí o věci určující význam, tedy že nešlo jen o takovou právní otázku, na níž rozsudek odvolacího soudu nebyl z hlediska právního posouzení věci založen. Zásadní právní význam má rozsudek odvolacího soudu současně pouze tehdy, jestliže v něm řešená právní otázka má zásadní význam nejen pro rozhodnutí v posuzované věci, ale z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec (pro jejich judikaturu), přičemž se musí jednat o takovou právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu nebyla dosud řešena nebo která je dovolacím soudem rozhodována rozdílně. Závěr o tom, zda dovoláním napadený rozsudek odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam, dovolací soud činí předběžně; zvláštní rozhodnutí o tom nevydává.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má. Z toho, že přípustnost dovolání je ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. spjata se závěrem o zásadním významu rozhodnutí po právní stránce, vyplývá, že také dovolací přezkum se otevírá zásadně pro posouzení otázek právních, navíc otázek zásadního právního významu, jiné otázky, zejména posouzení správnosti skutkových zjištění (srov. § 242 odst. 3 o. s. ř.), přípustnost dovolání neumožňují.

Dovolací soud se nejprve zabýval námitkou dovolatele, podle níž měla být smlouva o dílo a nároky z ní plynoucí posouzeny podle § 631 a násl. obč. zák., a nikoliv podle § 536 a násl. obch. zák. Dovolatel v této souvislosti odkázal i na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. září 2007, jímž mělo být podle jeho názoru stanoveno, že se v dané věci jedná o občanskoprávní vztah.

Při přezkoumání napadeného právního závěru odvolacího soudu bylo nutno vyjít ze skutkových zjištění odvolacího soudu. Ze skutkových zjištění vyplynulo, že v čl. IX. odst. 1 předmětné smlouvy o dílo bylo mezi účastníky dohodnuto, že právní vztahy neupravené touto smlouvou se řídí obchodním zákoníkem a příslušnými ustanoveními občanského zákoníku.

Podle § 262 odst. 1 obch. zák. si strany mohou dohodnout, že jejich závazkový vztah, který nespadá pod vztahy uvedené v § 261 obch. zák., se řídí tímto zákonem. Jestliže taková dohoda směřuje ke zhoršení právního postavení účastníka smlouvy, který není podnikatelem, je neplatná. Dohoda podle odstavce 1 vyžaduje písemnou formu (§ 262 odst. 2 obch. zák.).

Dovolací soud dospěl k závěru, že pokud odvolací soud bez dalšího z uvedeného znění ustanovení čl. IX. odst. 1 předmětné smlouvy o dílo dovedl, že účastníci uzavřeli dohodu o volbě práva podle § 262 odst. 1 obch. zák., je jeho právní závěr nesprávný, neboť z tohoto ujednání nevyplývá jednoznačná vůle smluvních stran, že jejich celý závazkový vztah se bude řídit obchodním zákoníkem, resp. že právním úkonem měli účastníci založit obchodně závazkový vztah.

Pokud dovolatel odkazuje na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. září 2007, jímž mělo být podle jeho názoru stanoveno, že v dané věci se jedná o občanskoprávní vztah mezi účastníky, je

nutno konstatovat, že tato úvaha dovolatele není správná. Předmětným usnesením Vrchní soud v Praze pouze rozhodl, že k projednání a rozhodnutí věci je příslušný okresní soud. Věcná příslušnost je dána skutečností, že žalovaný není podnikatel.

Dovolací soud tedy dospěl k závěru, že odvolací soud rozhodl v rozporu s hmotným právem, jestliže posoudil právní vztah mezi účastníky, založený smlouvou o dílo ze dne 29.4.2005, podle obchodního zákoníku, nedošlo-li ve smlouvě o dílo mezi smluvními stranami k jednoznačné dohodě o volbě práva - podřízení závazkového vztahu obchodnímu zákoníku. Právní vztah mezi účastníky nemůže být obchodním závazkovým vztahem rovněž z důvodu, že žalovaný není podnikatel.

Dovolací soud proto uzavřel, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam a je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., neboť odvolací soud, stejně jako soud prvního stupně, použil na posouzení věci nesprávně, v rozporu s hmotným právem, právní úpravu smlouvy o dílo podle obchodního zákoníku.

S ohledem na nesprávný právní závěr odvolacího soudu i soudu prvního stupně, který je v rozporu s hmotným právem, bylo již bezpředmětné zabývat se ostatními námitkami dovolatele k právnímu posouzení věci.

Bylo-li tedy rozhodnutí odvolacího soudu vydáno v rozporu s hmotným právem, Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu podle ustanovení § 243b odst. 2 věty za středníkem o. s. ř. zrušil; jelikož důvody, pro které byl rozsudek odvolacího soudu zrušen, platí i pro rozsudek soudu prvního stupně v jeho zamítavém výroku I., zrušil dovolací soud v tomto rozsahu i rozsudek soudu prvního stupně včetně závislého výroku II. o náhradě nákladů řízení, a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)